

GIỚI THIỆU
PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG
BERNARD AUCOUTURIER

ThS. Hoàng Văn Hiếu

GIỚI THIỆU PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG BERNARD AUCOUTURIER

NỘI DUNG

MỞ ĐẦU

Giới thiệu về tác giả

PHẦN 1

Phương pháp tâm vận động Bernard Aucouturier

PHẦN 2

Điều kiện ứng dụng phương pháp tâm vận động

PHẦN 3

Ứng dụng tâm vận động trong hỗ trợ trẻ tự kỷ.

PHẦN 4

Kết luận

Giới thiệu về tác giả

Bernard Aucouturier

- Ông là nhà thực hành, làm việc tại “Trung tâm thực hành tâm vận động ở thành phố Tours (nước Pháp)”.
- Ông sinh năm 1934 trong một ngôi làng gần Tours. Gia đình có truyền thống giáo dục (Cha mẹ ông đều là giáo viên).
- Ông rất quan tâm đến việc phân tích các thao tác vận động, đến lãnh vực tâm lý vận động và tham cứu những tác phẩm của các nhà giáo dục lớn như Montessori, Decroly, Freinet, Makarenko và Neill.
- Ông hướng đến việc trị liệu cho những trẻ có rối loạn nhân cách trầm trọng. Ông theo đuổi không mệt mỏi việc nghiên cứu phục hồi chức năng và trị liệu cho trẻ.
- Năm 1986 ông sáng lập hội l’Asefop và là chủ tịch hội.

1.1. Khái niệm phương pháp thực hành tâm vận động Aucouturier

Phương pháp thực hành tâm vận động Aucouturier là một dạng thực hành lấy cơ thể làm trung gian để thúc đẩy chức năng cảm giác, sự vận động, trương lực cơ, sự trải nghiệm cảm xúc và sự tưởng tượng của trẻ.

1.1. Khái niệm phương pháp thực hành tâm vận động Aucouturier (tiếp)

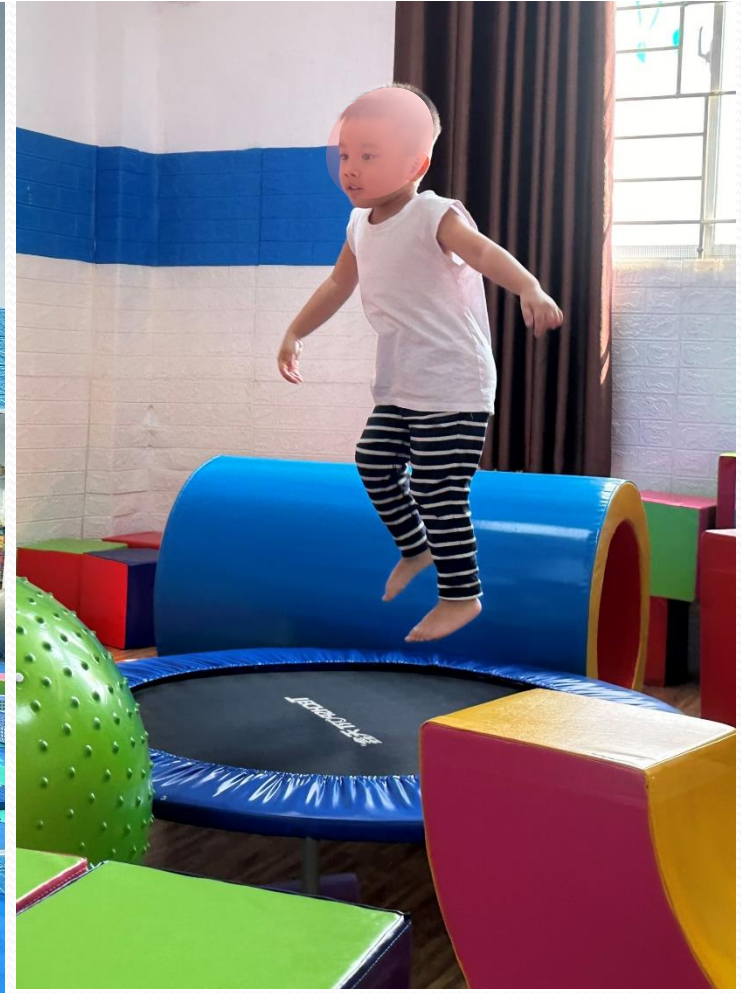

Sự thực hành này dựa trên quan điểm về **sự thống nhất của bản thể**. Tâm lý con người không thể tách rời với thân thể - cái được xem là phần cội rễ của con người.

1.1. Khái niệm phương pháp thực hành tâm vận động Aucouturier (tiếp)

- Phương pháp thực hành này giúp ta hiểu được **thế giới nội tâm của trẻ** được thể hiện ra bên ngoài bằng con đường vận động, cho phép ta hiểu được ý nghĩa những hành động và sự tương tác của trẻ.

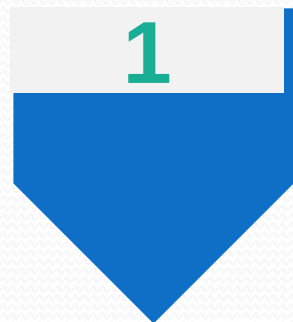
1.1. Khái niệm phương pháp thực hành tâm vận động Aucouturier (tiếp)

- Việc thực hành xem trọng **niềm vui thích trong vận động - cảm giác**, xem đó như là một tác nhân tạo nên sự **thống nhất giữa thân thể và tâm thần**, một tác nhân giúp cho tiến trình hình thành khả năng biểu tượng của trẻ được phát triển và là nguồn gốc ý thức bản thể giúp trẻ đạt đến khả năng thể hiện hình ảnh cơ thể của chính mình.

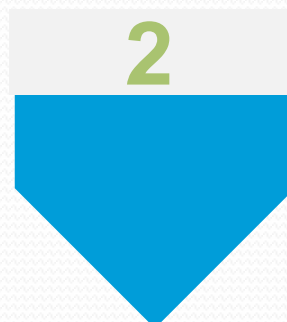

2. Các mức độ ứng dụng Tâm vận động

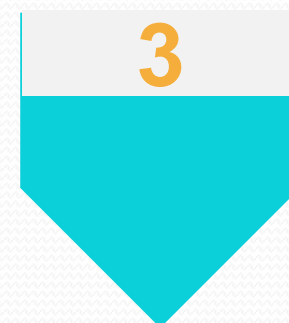
Gồm 3 mức độ:

Tâm vận động-
giáo dục (dự
phòng)

Tâm vận
động- hỗ
trợ nhóm

Tâm vận
động- trị liệu
cá nhân

2.1. Các mức độ ứng dụng Tâm vận động

Mức độ

1

Tâm vận động-
giáo dục (dự
phòng)

Dành cho mọi trẻ em, nhằm kích thích các giác quan, sử dụng các trò chơi vận động như một phương tiện giáo dục để giúp trẻ phát triển toàn diện.

2.1. Các mức độ ứng dụng Tâm vận động (tiếp)

Mức độ

2

Tâm vận động-
hỗ trợ nhóm

Nhằm can thiệp các trẻ có khó khăn trong sự phát triển, có tình trạng rối nhiễu tâm lý (trẻ có nhu cầu đặc biệt) dưới hình thức sinh hoạt nhóm có từ 2- 4 em.
Giúp trẻ đạt được sự trưởng thành về tâm lý

2.1. Các mức độ ứng dụng Tâm vận động (tiếp)

Mức độ

3

Tâm vận động-
trị liệu cá nhân

Là hình thức hỗ trợ cá nhân, dành cho trẻ có những rối loạn trầm trọng trong quan hệ ứng xử và giao tiếp như trẻ Tự kỷ, trẻ hiếu động kém chú ý (hội chứng ADHD).

Giúp trẻ phục chế lại mối dây liên kết giữa cơ thể và tâm thần, trẻ có thể phát triển tư duy qua hành động.

2.1 Các mức độ ứng dụng Tâm vận động (tiếp)

Trong cả ba mức độ, nền tảng lý thuyết, những nguyên tắc ứng dụng, dụng cụ chuyên môn và không gian sinh hoạt đều giống nhau. Lưu ý là trong mức độ can thiệp nhóm, các trẻ sẽ không có tiến bộ nếu vượt quá số 5 em trong buổi sinh hoạt. Ở mức độ trị liệu, vai trò người chuyên viên tâm vận động là hết sức cần thiết. Người chuyên viên tâm vận động phụ trách những trẻ em này cần được đào tạo một cách kỹ càng và cần có kinh nghiệm để có thể giúp trẻ hóa giải các vấn đề khó khăn của mình.

2.2. ĐIỀU KIỆN ỨNG DỤNG PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG

- **Chuyên viên thực hành TVĐ** phải trải qua khóa đào tạo
- **Cơ sở vật chất:** Có một không gian sinh hoạt thích hợp và một số dụng cụ đặc biệt
- **Phụ huynh:** Sự đồng thuận của phụ huynh và sự phối hợp của những người có liên quan đến trẻ.

2.2. ĐIỀU KIỆN ỨNG DỤNG PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG (tiếp)

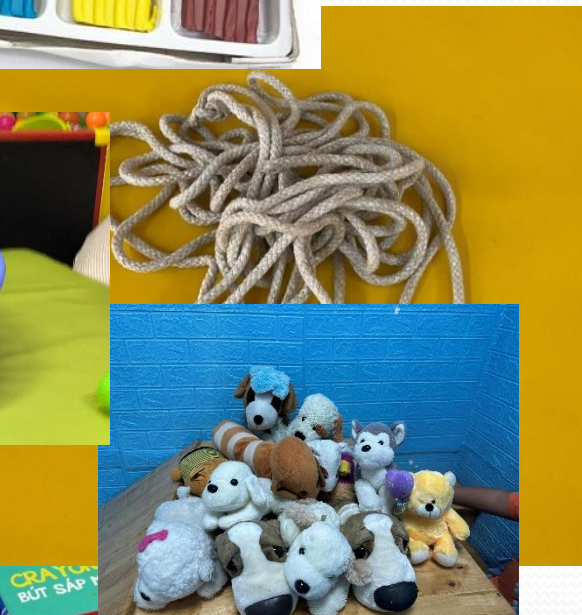
Chuyên viên thực hành Tâm Vận động:

- Chương trình được thực hiện trong khoảng 3-4 năm, được chia thành nhiều đợt (liên tục thực hành và được giám sát bởi các nhà Đào tạo).
- Mỗi đợt đều có hoạt động lượng giá học viên, được tiến hành theo nhóm, hoặc phỏng vấn cá nhân.
- Chương trình nhằm giúp học viên phát triển ở 3 nội dung chính sau: bồi dưỡng cá thể, bồi dưỡng thực hành và bồi dưỡng lý thuyết.
- Sau khi đã đủ điều kiện để nhận chứng chỉ, chính thức trở thành nhà thực hành Tâm vận động thì mỗi năm vẫn phải tham gia chương trình thường huấn với nhà Đào tạo.
- Câu lạc bộ Tâm vận động hỗ trợ và giám sát chuyên môn lẫn nhau.

2.2. ĐIỀU KIỆN ỨNG DỤNG PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG (tiếp)

Cơ sở vật chất:

- Không gian
- Đồ chơi
- Thời gian
- Nhiệt độ
- Ánh sáng
- Yên tĩnh
- Kín đáo
- An toàn
- Cảm nhận được tự do an toàn như lòng mẹ

2.2. ĐIỀU KIỆN ỨNG DỤNG PHƯƠNG PHÁP TÂM VẬN ĐỘNG (tiếp)

- **Phụ huynh:** Sự đồng thuận của phụ huynh và sự phối hợp của những người có liên quan đến trẻ.
- Tìm hiểu thông tin tiền sử và bối cảnh sống

2.3. Cách thức tổ chức

- Về không gian
- Về thời gian

2.3. Cách thức tổ chức (tiếp)

Tổ chức không gian

Phòng sinh hoạt phải rộng rãi, thoáng mát, sạch sẽ, không chất chứa đồ vật ngăn ngang và hỗn độn để trẻ em vận động một cách tự do, thoải mái và an toàn. Phòng chia thành 2 không gian rõ rệt:

- Không gian dành cho những sinh hoạt tâm vận động
- Không gian dành cho những sinh hoạt diễn tả bằng ngôn ngữ hay tạo hình

2.3. Cách thức tổ chức (tiếp)

- Không gian dành cho những sinh hoạt vận động

- Trong không gian này trẻ thực hiện những hoạt động giải tỏa xung năng, những trò chơi tấn công, những trò chơi xây dựng và phá hủy. trẻ có thể diễn tả mình bằng nhiều cách đồng hóa khác nhau.
- Khởi đầu, trẻ có thể chơi với khối mút. Sau đó trẻ có thể chọn lựa những dụng cụ/ không gian khác để tổ chức những trò chơi theo ý mình.
- Trẻ sử dụng các dụng cụ để leo trèo, chạy nhảy, nhào lộn, xây cất- phá hủy hoặc tổ chức những trò chơi có ý nghĩa giải tỏa, tìm lại cảm giác an toàn cho cơ thể. Những trò chơi đồng hóa giúp trẻ phát triển khả năng tưởng tượng.

2.3. Cách thức tổ chức (tiếp)

- Không gian dành cho những sinh hoạt diễn tả bằng ngôn ngữ hay tạo hình (không gian tĩnh)

Trong không gian này có ba loại hoạt động cố định để trẻ tự do chọn lựa:

- Xây dựng với các khối hình
- Tạo hình bằng đất sét
- Vẽ trên giấy hoặc bảng đen

2.3. Cách thức tổ chức (tiếp)

- Cách tổ chức thời gian

Mỗi buổi sinh hoạt tâm vận động kéo dài trong khoảng 60 phút.

Thời gian sinh hoạt được chia làm 3 giai đoạn tương ứng với 3 thể loại sinh hoạt khác nhau, kèm theo nghi thức đón tiếp đầu giờ và nghi thức tạm biệt cuối giờ.

2.4. Cấu trúc của 1 buổi hỗ trợ Tâm vận động

- Nghi thức đón tiếp

Nội dung chính bao gồm các mục: điểm danh, giới thiệu sơ lược về buổi sinh hoạt, giải thích trẻ được làm gì, chơi gì, dặn trẻ không được đánh bạn, không được làm đau bạn, không được phá các vật dụng. Chúng ta cũng báo cho trẻ biết rõ các giai đoạn và ôn lại một chút buổi sinh hoạt lần trước (nếu có).

- Thời gian sinh hoạt vận động

Trẻ chủ động thực thi những hoạt động, những trò chơi theo ý muốn của bản thân, hoặc chúng ta có thể mời gọi những trò chơi khác tùy theo nhu cầu, trình độ, lứa tuổi của trẻ.

- Thời gian diễn tả bằng ngôn ngữ (kể chuyện)

- Chúng ta kêu mời trẻ tham gia vào câu chuyện. nhắc lại những câu chuyện đã được kể trước đây.
- Chúng ta có thể kể một câu chuyện mới.
- Đối với em nhỏ, chúng ta cần thay đổi đề tài, nói đến tình cảnh chia ly và gặp lại, đoàn tụ.
- Với những trẻ em lớn hơn, chúng ta kể những câu chuyện về cá sấu, bà phù thủy, chú công an lo trật tự trên đường phố, bác sĩ đang chữa cho bệnh nhân, y tá đang băng bó vết thương ...những đề tài gần gũi với đời sống thực tế của trẻ...

- Thời gian sinh hoạt tạo hình

- Trẻ có thể chọn lựa những hoạt động như: hội họa, tạo hình với chất liệu đất sét và kiến dựng những hình thể với các khối gỗ.
- Trẻ có thể tạo sản phẩm một cách tự do và phóng khoáng. Qua đó giúp trẻ phát triển khả năng hình dung, tưởng tượng, tạo hình ảnh về bản thân mình.

- Nghi thức tạm biệt

Đây là lúc trẻ em quây quần bên nhau lần cuối trước khi ra về. Trẻ có thể chia sẻ cho nhau những niềm vui trong buổi sinh hoạt. Trước khi giã từ ra về, mọi người cùng nắm tay nhau hát lên một bài quen thuộc, có thể đó là bài hát nhắc lại những gì trẻ em đã kinh qua và cảm nghiệm. Nhà tâm vận động nói lời tạm biệt với các trẻ và hẹn gặp lần tới.

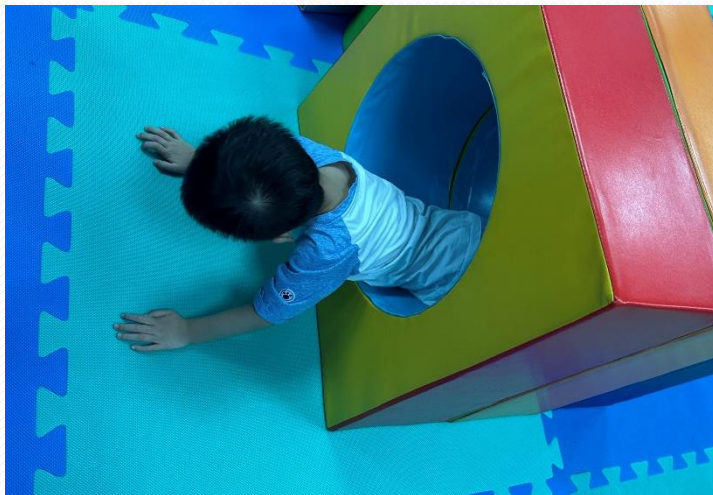
2.5. Trò chơi

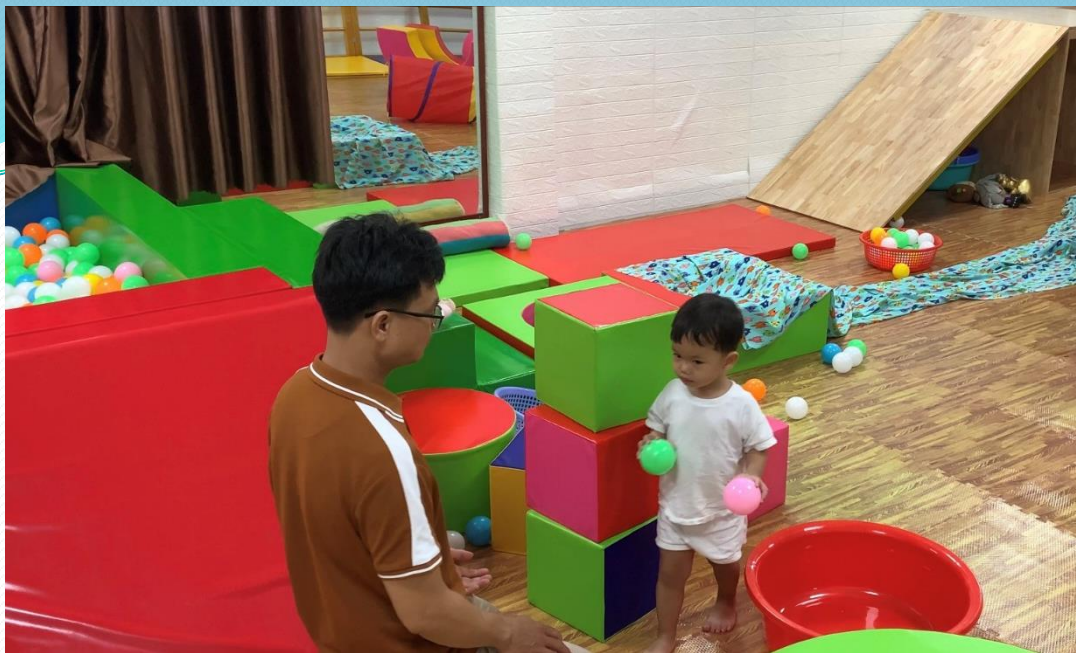
2.5. Trò chơi

Cấp 1: Từ 0-8 tháng

Trò chơi liên quan đến:

- Giác quan- vận động
- Sử dụng tay, chân
- Phát âm, trao đổi cơ thể
- Bao bọc

2.5. Trò chơi (tiếp)

Cấp 2: Từ 8 tháng đến 2,5 tuổi

Trò chơi liên quan đến sự tách rời, tự lập, quy luật, tấn công, khẳng định mình và ý muốn quyền lực:

- Chạy, nhảy, rơi xuống
- Xây - phá
- Mất - hiện
- Đồng hóa với con vật/ nhân vật

2.5. Trò chơi (tiếp)

Cấp 3: từ 3 tuổi

Trò chơi bộc lộ những mơ tưởng về thân thể, khẳng định phái tính, bộc lộ tính cách, đồng hóa theo giới tính. Trẻ nam: hướng ngoại, chơi nhóm đông/ Trẻ nữ: hướng nội, chơi nhóm nhỏ

- Trò chơi thi đua, rượt đuổi, đánh trận giả,
- Sửa chữa máy móc, bán hàng, bác sĩ chăm sóc bệnh nhân, mẹ - con, cô giáo - trò, công chúa – hoàng tử,

2.5. Trò chơi (tiếp)

Cấp 4: Từ 4- 5 tuổi

- Trò chơi chú trọng vào kỹ năng vận động, sự khéo tay, có sự tranh đua
- Thể thao
- Hội họa
- Kiến trúc
- Tạc tượng

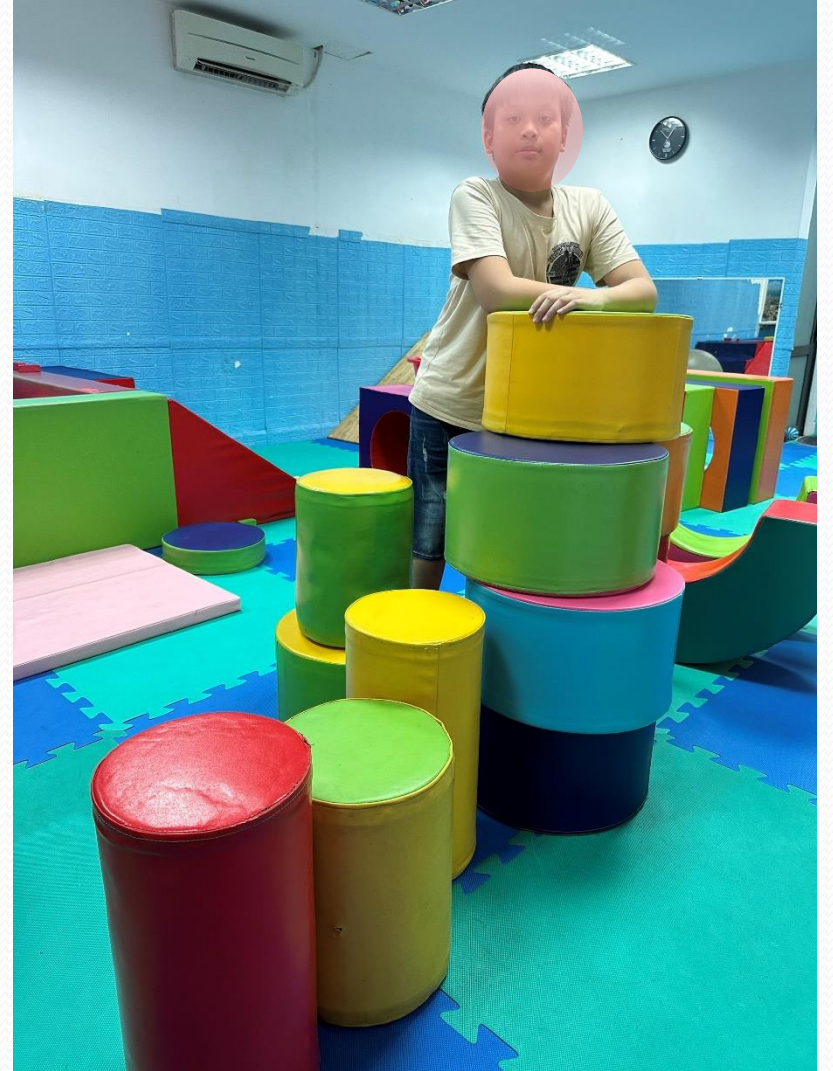

2.5. Trò chơi (tiếp)

Cấp 5: Từ 6-7 tuổi

Khi chơi, niềm vui thích xuất hiện cùng với khả năng tư duy:

- Dùng ngôn ngữ diễn tả nội tâm
- Dùng ngôn ngữ cơ thể (kịch nghệ)
- Thể thao đóng vai trò quan trọng

Nhà Tâm vận động làm gì?

- Đón nhận trẻ với tinh thần thái độ tích cực.
- Tôn trọng/ chấp nhận với những đặc điểm cá nhân vốn có của trẻ *“như chính trẻ là”*.
- Hiểu các dấu chỉ của trò chơi.
- Xây dựng niềm tin để thiết lập mối quan hệ tin tưởng với trẻ.
- Tất cả các hoạt động đều bắt đầu từ trẻ và cho trẻ
- Giúp trẻ tự trấn an vượt những lo hãi, tìm được cảm giác an toàn nội tâm, xây dựng vỏ bọc và thống nhất cơ thể.
- Cùng với sự đồng hành của nhà Tâm vận động, trẻ được lớn lên và phát triển bằng khả năng và nhịp phát triển của chính bản thân trẻ.
- *“Nhà Tâm vận động không làm gì trên trẻ mà là làm mọi thứ vì trẻ và cho trẻ”*.

3. Ứng dụng Tâm vận động trong hỗ trợ trẻ tự kỷ

Khó khăn cốt lõi của tự kỷ	Hướng tiếp cận Tâm vận động
Khó khăn tương tác xã hội	Phương pháp cốt lõi là xây dựng thiết lập mối quan hệ
Khó khăn giao tiếp xã hội	Môi trường thuận lợi từ không gian, đồ chơi, thời gian bộc lộ lời nói hoặc hành động, sản phẩm.
Hành vi rập khuôn, rối loạn giác quan...	Luôn được mời gọi để tham gia các trò chơi. Các đồ chơi đáp ứng, thỏa mãn các giác quan, không gian bảo bọc và an toàn, thuận lợi để tạo vỏ bọc vững chắc và thống nhất cơ thể. * Nhà Tâm vận động nhạy cảm, hiểu, tôn trọng, chấp nhận luôn đồng hành và đáp ứng mọi yêu cầu

Mức độ hiệu quả của việc trị liệu & phòng ngừa

THÀNH PHẦN	PHÒNG NGỪA- TRỄ NHE	TRỊ LIỆU-TRỄ NẶNG
Đối với trẻ	Trải nghiệm đau khổ ngắn→ chưa thu mình→ thay đổi nhanh, phục hồi nhanh các khả năng	Trải nghiệm đau khổ quá lâu→ thu mình→ rối loạn chậm phát triển,...khó thay đổi
Đối với mẹ và gia đình	Thay đổi cái nhìn của mẹ, của cha và người thân đối với trẻ, sửa chữa MQH mẹ-con -> mở ra các MQH khác, tạo thuận lợi cho phát triển toàn diện của trẻ. Tăng sự tin cậy đối với nhà tvđ	Tuỳ mức độ thay đổi của trẻ → Thay đổi cái nhìn của cha, mẹ và người thân đối với trẻ, sửa chữa MQH mẹ-con, tạo thuận lợi cho phát triển toàn diện của trẻ. Thiết lập niềm tin với nhà trị liệu sau đó
Đối với cô giáo	Thay đổi cái nhìn của cô giáo đối với trẻ, hoà nhập với bạn bè, tạo thuận lợi cho phát triển toàn diện của trẻ.	Tuỳ mức độ thay đổi của trẻ →Thay đổi cái nhìn của cô giáo đối với trẻ, tạo thuận lợi cho phát triển toàn diện của trẻ.
Đối với tâm lý, kinh tế, xã hội	Giảm thời gian, tiền bạc, công sức, giảm gánh nặng gia đình, xã hội, bảo vệ hạnh phúc gia đình	Tốn nhiều thời gian, tiền bạc, công sức của cha mẹ, gia đình và xã hội. Có những người mẹ phải ở nhà hẳn để chăm sóc con
Đối với nhà tvđ	Tăng niềm tin, tăng hứng thú, nuôi dưỡng động cơ với nghề nghiệp	Rèn luyện khả năng kiên nhẫn, thấu cảm với trẻ, nhưng có khi nản chí, từ bỏ nghề...
Số lượng trẻ được hỗ trợ	Nhiều trẻ	Ít trẻ
Thời gian	Vài tuần đến vài tháng	Tính bằng năm (1 Năm hoặc vài năm)

4. Kết luận

- Phương pháp Tâm vận động Aucouturier rất cần thiết trong việc hỗ trợ, trị liệu trẻ Tự kỷ, trẻ có nhu cầu đặc biệt và trẻ phát triển bình thường có những rối nhiễu nhẹ, hoặc phòng ngừa cho trẻ nhỏ.
- Tùy mức độ khó khăn của trẻ để lựa chọn hình thức hỗ trợ phù hợp.
- Cần có đủ thời gian quan sát để đưa ra giả thuyết phù hợp với nhu cầu của trẻ.
- Nếu nhận thấy trẻ có các dấu hiệu khó khăn, nên cho trẻ được thăm khám và hỗ trợ sớm (kịp thời).
- Tâm vận động cần phối hợp với gia đình, giáo viên và các nhà chuyên môn khác trong quá trình hỗ trợ.
- Tâm vận động không phải phương pháp tối ưu mà luôn cần bổ trợ với các phương pháp trị liệu và giáo dục khác trong hỗ trợ trẻ.

Phụ lục

Trình tự tiến hành chương trình can thiệp trẻ

- Giáo viên nói chuyện với phụ huynh về những khó khăn của trẻ và tư vấn phụ huynh hẹn gặp nhà trị liệu tâm vận động.
- Buổi gặp gỡ trao đổi lần đầu giữa phụ huynh và nhà trị liệu tâm vận động.
- Các buổi quan sát ban đầu – lượng giá trẻ: 2-3 buổi.
- Thống nhất giữa phụ huynh và nhà trị liệu tâm vận động về chương trình can thiệp cho trẻ trong thời gian sắp tới.

Dụng cụ ở phòng sinh hoạt

Những công cụ càng ít tính hình tượng càng giúp trẻ phát triển khả năng tưởng tượng.

Mỗi loại dụng cụ nên có vật chứa đựng để không gian phòng được thông thoáng.

Để trải nghiệm cảm giác - vận động:

- Nệm lớn và dày
- Dụng cụ cứng rắn và có bề mặt chắc chắn, để trẻ dễ dàng leo lên hoặc có trang bị thêm đà như: bệ hoặc băng ghế đôi, bàn
- Nệm đặt trên chông gối, được gọi là cỗ máy rung chuyển
- Dây thừng, vải để treo lên làm võng hoặc để kéo đi
- Thảm dài hoặc các tấm nệm mỏng
- Ghế dài
- Thang leo
- Đường hầm
- Thùng, hòm chứa

Để giải tỏa cảm xúc và xung năng

- Nhiều khối nút (hình khối hoặc hình gậy)
- Dụng cụ tạo âm thanh
- Khối nút hình ống

Gợi ý hoặc cung cấp dụng cụ theo nhu cầu của trẻ:

- Các tấm vải có kích cỡ khác nhau
- Vải lông, nhung/ Thú bông
- Dây thừng
- Vòng
- Bàn vuông nhỏ
- Túi nhỏ đựng hạt
- Bánh hơi cỡ lớn.
- Bánh nhỏ bằng mút
- Thau nhiều kích cỡ.

Với hoạt động tạo hình:

- Ván gỗ có nhiều kích cỡ
- Giấy vẽ, bút chì đen hoặc màu
- Đất sét nặn